

De Oorlog, 13 juli 1914

[DE TIJD, No. 20328]

[Maandag 13 Juli 1914]

Inhoudsopgave 13 juli 1914

[DE TIJD, No. 20328]	1
Alweer een grensincident.	1
De aanslag te Serajewo.	1
BUITENLAND.	1
ALGEMEEN OVERZICHT.	1

5

Alweer een grensincident.

BOECHARREST, 12 Juli. (Reuter.) Het Roemeensche telegraafagentschap meldt: In den afgeloopen nacht had in het dorp Koejoentsjoek een nieuw grensincident plaats, door Bulgaarsche soldaten veroorzaakt. Drie Bulgaarsche grenswachters, met geweren gewapend, drongen meer dan een K. M. op Roemeensch gebied door en vuurden op twee Roemeensche soldaten, die ernstig gewond werden. Daar in de laatste weken herhaaldelijk zulke grensincidenten plaats hadden, is de openbare meening in Roemenië zeer opgewonden, en verlangt men spoedige en afdoende maatregelen.

15

De aanslag te Serajewo.

Volgens de "Az Est" van Budapest is het reeds bewezen, dat niet minder dan achttien personen medeplichtig zijn aan den aanslag op wijlen aartshertog Franz Ferdinand en zijn gemalin. Van deze achttien hebben er negen rechtstreeks aan de uitvoering van de daad medegeholpen. Oorspronkelijk was het plan, den troonopvolger te Mostar te vermoorden; hiervan werd echter afgezien, omdat Franz Ferdinand daar slechts één uur zou vertoeven. Een aanslag tijdens de manoeuvres in Tarcis was onmogelijk door de aangebrachte ijzerdraadversperringen. Daarna viel het oog op Hidze na het hofdiner op den vooravond van den aanslag. De weg van het Kurhaus, waar het diner zou plaats vinden, tot aan het hotel was te kort en te goed bewaakt door detectives, zoodat het niet mogelijk was, het plan uit te voeren. Toen werd eindelijk Serajewo uitgekozen.

25

BUITENLAND.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De internationale staatkundige verhoudingen in Europa zijn tengevolge van den kritieken toestand op he Balkanschiereiland, bepaaldelijk van de betrekkingen tusschen Oostenrijk en Servië en van het jammerlijk verloop der Albaneesche quaestie, dreigender dan zulks sinds tientallen jaren het geval is geweest. De taal der Servische bladen – van de nationalistische ophitsers-pers – wordt met den dag driester en onbeschaamder. De betoogingen tegen de Serviërs waarbij ruiten stuk geslagen, winkels vernield en personen gewond worden, terwijl hier en daar een enkele aan een ontvangen schotwonde bezwijkt, worden in de Servische pers opgeblazen tot verschrikkelijke gebeurtenissen. In Bosnië zouden – zoo heet het – niet minder dan 10.000 Serviërs (excusez du peu!) om het leven gebracht zijn geworden en "Oostenrijk waadt in het bloed der vermoorden". Brr! De groot-Servische agitatie, die door haar schanddaad te Serajewo, de uitbarsting van verbolgenheid in Bosnië heeft uitgelokt, misbruikt ook deze voor hare bedoelingen door het verspreiden der meest overdreven en leugenachtige voorstellingen. De groot-Servische agitatie vormt op het oogenblik het meest ernstige gevaar voor den Europeeschen vrede! Indien de regeering te Belgrado bij monde van ministerpresident Pasjits geen afdoende verklaringen aflegt, waarin zij deze beweging verloochent en onverwijld dito middelen aanwendt om de beweging den kop in te drukken, zoodat alle verdenking wordt weggenomen, dat Servië het oog heeft geslagen op grondgebied hetwelk toebehoort aan Oostenrijk, dan zou het gevaar voor oorlog tusschen de Donau-monarchie en Servië inderdaad dreigen uit onmiddellijke nabijheid.

50

En juist in dit kritieke moment verliest (zooals men Zaterdag onder de telegrammen heeft kunnen lezen) Servië zijn zoogenaamd "grootsten vriend" – den Russischen gezant von Hartwig. De dood van dezen diplomaat beteekent veel, veel meer dan een verwisseling van den persoon van Rusland's vertegenwoordiger bij koning Peter. Von Hartwig behoorde tot die – talrijke – Russische diplomaten, die tengevolge van hun persoonlijke betrekkingen tot officieel niet-verantwoordelijke, doch hoogst invloedrijke Russische kringen, in staat zijn niet slechts de ambtelijke staatkunde van den minister van Buitenl. Zaken te dwarsboomen, doch den minister zelfs te maken tot een willig werktuig in hun hand. Dat zijn tevens de diplomaten, die in Europa

55

60 voor Rusland veroveringen maken met alle middelen; die geen groteren vijand kennen dan den Driebond en aan wie bijna uitsluitend de onrust en de koortsachtige opgewondenheid moeten worden toegeschreven, die sinds eenige jaren de Europeesche politieke wereld kwellen. Het hoofd van deze partij is Iswolski, de Russische ambassadeur te Parijs, en Von Hartwig was een zijner meest begaafde, vindingrijke, en 65 energieke aanhangers en handlangers. Reeds als gezant te Teheran wist hij door zijn inmenging in Perzië's binnenlandsche aangelegenheden Rusland's politieken invloed krachtig uit te breiden. Doch daarbij kreeg hij het te kwaad met de Engelschen, zoodat hij ten slotte het veld moest ruimen voor deze Entente-vrienden!

In 1908 werd hij overgeplaatst naar Belgrado – als belooning voor zijn verdiensten. 70 Belgrado was voor Von Hartwig een welkom en aangenaam arbeidsveld, en niemand zal kunnen ontkennen dat hij daar de politiek – niet van Sasonof, – doch van Iswolski, de Russische uitbreidingspolitiek, handig én met geestkracht heeft weten te voeren. Hij was de man, die steeds Servië's verzet tegen Oostenrijk steunde, hij was vooral 75 degene, die het tot stand komen van den Balkanbond wist te bewerken en die thans, nu – tengevolge van den tweeden Balkanoorlog – de bond der Slavische broeders en de politiek van Iswolski schipbreuk dreigde te lijden, al zijn best deed om het bestaan van dezen bond te redden. De ongunstige ontwikkeling der betrekkingen tusschen Oostenrijk en Servië na den aanslag te Serajewo zou voor von Hartwig's talent een verlokking zijn geweest tot nieuwe daden volgens den geest van Iswolski en van de 80 Panslavisten, De dood heeft hem hierin verhinderd. Doch – Rusland beschikt nog over tal van andere Hartwig's!

Vorst Wilhelm von Wied vergadert met zijn ministers en zijn Albaneesche notabelen uit den treure! Zaterdag gaven de edele heeren Prenk Bib Doda, Ismael Kemal, Issa Bolatinas en circa veertig aanzienlijke vertegenwoordigers van Noord-, Midden- en 85 Zuid-Albanië den vorst de verzekering, dat zij hem, ofschoon hij niet door hen gekozen, doch hun door Europa gegeven was, trouw zouden blijven. Mocht echter de vorst gedwongen worden hen te verlaten, dan zouden zij zich geen anderen laten opdringen, "daar de Albaneezen geen kinderen zijn met wie men kan spelen." Aan het einde der bijeenkomst had een sympathiebetuiging voor den vorst plaats, en uit het 90 verloop der besprekingen bleek een volkomen overeenstemming te heerschen tusschen de Mohammedaansche en de Katholieke deelnemers, om de regeering van den vorst te steunen. Desniettemin heeft de minister van oorlog Moefid bey er het bijltje bij neergelegd en is de houding der Epiroten tegenover de regeering een veeg teeken voor de levensvatbaarheid der laatste. Omtrent den aanval der Epiroten op Koritza deelt de 95 "Frankfurter Zeitung" mede, dat de verovering dezer stad door de Epiroten op 8 Juli mede te wijten is aan het deserteeren der Albaneesche troepen, die onverwachts, behalve door de Epiroten, ook nog door de troepen der opstandelingen in den rug werden aangevallen. Opvallend is zeer zeker het feit, dat aan den strijd deelgenomen werd door geregelde Grieksche troepen in uniform, onder aanvoering van Grieksche 100 officieren, ofschoon majoor Karakasoni aan de grenscommissie zijn eerewoord gegeven had, dat hij een inval van de Epiroten in Albanië zou verhinderen. De "Albanische Korrespondenz" verneemt nu uit Valona dat de Controle-Commissie, zeer boos op Zographos, bij dezen protest heeft aangeteekend tegen de verraderlijke houding der Epiroten, onder verwijzing naar de overeenkomst van Korfoe. Zographos verklaarde 105 hierop dat deze actie tegen zijn wil had plaats gehad en dat hij tegenbevel had gegeven. Maar ondertusschen!... De Italianen verkneukelen zich natuurlijk in het gebeurde en laten reeds het gerucht uitstrooien dat, tengevolge van de mislukking der zending van Toerkan pasja naar Sint Petersburg, het aftreden van vorst Wilhelm als zeker moet worden beschouwd. Te Rome zou men niets liever willen. En dan het creatuur 110 Essad pasja in zijn plaats schuiven! Zelfs hebben sommige buitenlandsche bladen reeds medegedeeld, dat in Neuwied een bezending goederen van den prins uit Durazzo was aangekomen, en dat in alle stilte in het paleis aldaar vertrekken voor prins Wilhelm in orde worden gebracht. Doch de "Neuwieder Ztg." verneemt van den hofmaarschalk, dat dit bericht geheel uit de lucht gegrepen is. Tot nog toe! Wie weet hoe spoedig de 115 tijd komt, dat een tegenspraak onmogelijk zal blijken.